İSLAM'DA SAKALI KESMENİN HÜKMÜ

ŞEYH ABDULAZİZ BİN ABDULLAH BİN BAZ
ŞEYH MUHAMMED BİN SALİH EL-USEYMİN

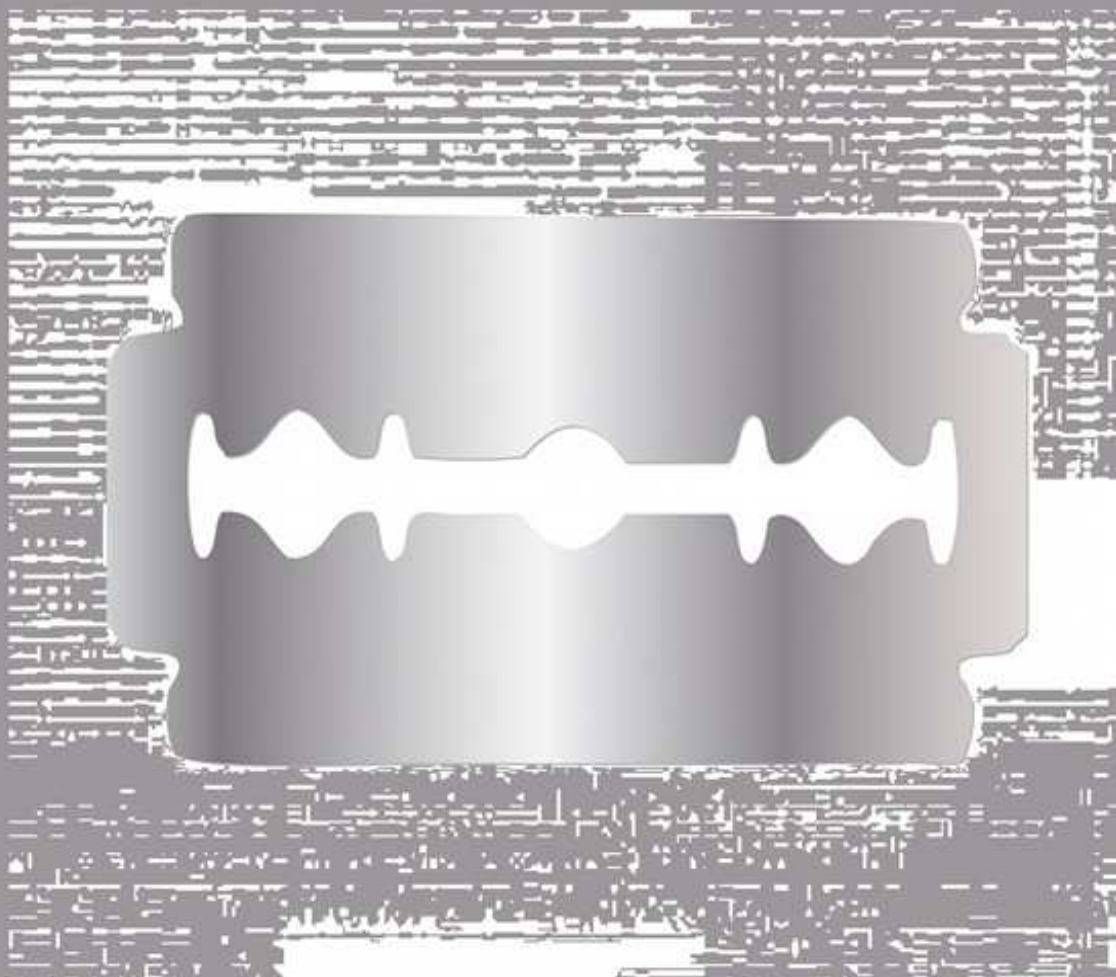

KİTAB VE SÜNNETE
DAVET YAYINLARI

İSLAM'DA SAKALI KESMENİN HÜKMÜ

ŞEYH ABDULAZİZ BİN ABDULLAH BİN BAZ
ŞEYH MUHAMMED BİN SALİH EL-USEYMİN

KİTAB VE SÜNNETE DAVET YAYINLARI
1436

İSLAM'DA SAKALI KESMENİN HÜKMÜ

ŞEYH ABDULAZİZ BİN ABDULLAH BİN BAZ
ŞEYH MUHAMMED BİN SALİH EL-USEYMİN

tashih ve yayına hazırlama
Ebu Cuneyd es-Selefi et-Turki

irtibat:
kitabvesunnet@gmail.com

بسم الله الرحمن الرحيم

Muhakkak ki hamd Allah'adır. O'na hamdederiz ve O'ndan yardım dileriz ve O'ndan mağfiret dileriz. Ve nefislerimizin şerlerinden ve kötü amellerimizden Allah'a sığınırız. Allah kime hidayet ederse onu saptıracak yoktur ve kimi de saptırırsa ona hidayet edecek yoktur. Ve Allah'tan başka ilah olmadığına şehadet ederim. O, tektir ve ortağı yoktur. Ve Muhammed'in O'nun kulu ve resûlu olduğuna şehadet ederim.

"Ey iman edenler! Allah'tan, sakınılması gerektiği şekilde sakının ve ancak müslümanlar olarak ölünüz."[1]

"Ey insanlar! Sizi bir tek nefisten yaratan ve ondan eşini yaratıp ikisinden bir çok erkekler ve kadınlar türeten Rabbinizden sakının; kendi adına birbirinizden istekte bulunduğunuz Allah'tan ve akrabalık (bağlarını kırmak)**tan sakının. Şüphesiz ki Allah, sizin üzerinizde gözetleyicidir."**[2]

[1] Âl-i İmran Suresi, 102. ayet

[2] Nisa Suresi, 1. ayet

"Ey iman edenler! Allah'tan sakının ve doğru söz söyleyin, ki amellerinizi ıslâh etsin ve günahlarınızı bağışlasın. Her kim Allah'a ve Resûlu'ne itaat ederse, o fevz'ul-azîm (en büyük mükâfat) **ile kurtuluşa ermiş olur."**[3,4]

Emmâ ba'du: Muhakkak ki sözün en doğrusu Allah'ın kitabıdır ve yolların en güzeli de Muhammed (sallAllahu aleyhi ve sellem)'in yoludur ve işlerin en şerlisi muhdes olanlardır ve her muhdes bid'attır ve her bid'at dalâlettir ve her dalâlet de ateştedir. Ve ba'du:

Şeyh Muhammed bin Salih el-Useymin (rahimehUllah) der ki:

"Sakalın kesilmesi haramdır. Çünkü Allah Resûlu (sallAllahu aleyhi ve sellem)'in emrine karşı gelmek demektir. Zira Allah Resûlu (sallAllahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur.:

"Sakallarınızı bırakın, bıyıklarınızı da kısaltın."[5]

---

[3] Ahzab Suresi, 70.-71. ayet

[4] Sözümüze Allah Resûlu (sallAllahu aleyhi ve sellem)'den sahih olarak rivayet edilen hacet hutbesi ile başladık. Ebu Davud (2118), Tirmizi (1105) ve İbni Mace (1892)'de tahric edilmiştir. Senedi sahihtir.

[5] Muslim tahric etmiştir

Zira bu durum Resûllerin sünnetinden çıkıp mecûsi ve müşriklerin sünnetine girmek demektir.

Sakalın sınırına gelirsek; dil bilginlerine göre; Sakal: Çene kemiği ile iki yanakta bulunan yüzdeki kıllardır. Yani: İki yanakta ve çene kemiğindeki ve çenedeki bulunan tüm kıllar sakalı teşmil eder. Buna göre, bunlardan bir şey almak karşı gelmek kapsamına dahil olur. Nitekim Allah Resûlu (sallAllahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur:

"Sakalları salınız..."[6]

"Sakalları bırakınız..."[7]

Bunlarda göstermektedir ki sakallardan almak caiz değildir. Ancak günahlar farklı farklıdır. Mesela kazımak, kısaltmaktan daha büyük günah sayılır. Çünkü bu, kısaltma işinden daha çok sakaldan alındığının ve muhalefet edildiğinin bir göstergesidir. Doğru su da budur. Doğruya ise uymak gerekir.

Öyleyse nefsinle bir mücadele edip de bir sor bakalım, niçin hakkı ve doğruyu kabule yanaşmıyor, Allah'ın

[6] Muslim tahric etmiştir
[7] Muslim tahric etmiştir

rızasını talep etmiyor ve O'nun sevabını elde etmiyor diye...?!

Sakın ha Allah'ın rızasına rağmen nefsini razı etmeye onun hevâsına ve arzusuna uymaya kalkışmayasın. Allah (celle celâluhu) şöyle buyurmuştur:

"Kim de Rabbinin makamından korkmuş, nefsini boş heveslerden menetmiş ise, şüphesiz onun varacağı yer de cennettir."[8]

[8] Nâziât Suresi, 40.-41. ayet

SAKALI KISALTMANIN HÜKMÜ

Sahihayn'da ve başkalarında İbn Ömer (radıyAllahu anh)'tan gelen hadise göre Allah Resûlu (sallAllahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur:

"Müşriklere muhalefet edin. Sakallarınızı bırakın ve bıyıklarınızı kısaltın."[9] Bu Buhari'nin lafzıdır.

Müslim'in lafzı ise şöyledir:

"Müşriklere muhalefet edin. Bıyıklarınızı kısaltın, ve sakallarınızı bırakın."[10]

Yine ona ait Ebu Hureyre (radıyAllahu anh)'tan gelen hadise göre Allah Resûlu (sallAllahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur:

"Bıyıklarınızdan alınız ve sakallarınızı salınız. Mecusilere (ateş perestlere) **muhalefet ediniz."**[11]

---

[9] Buhari tahric etmiştir

[10] Muslim tahric etmiştir

[11] Muslim tahric etmiştir

Yine ona ait Aişe (radıyAllahu anha)'dan gelen hadiste Allah Resûlu (sallAllahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur: **"On şey fıtrattandır: Bıyıkları kısaltmak, sakal bırakmak..."**[12] hadisin devamını zikretmiştir.

İşte söz konusu bu hadisler; sakalı olduğu hal üzere bırakmanın vacib olduğunu, yeterli geleceği, sağlıklı olacağı, uygun düşeceği ve istenilenin bu olduğunu ortaya koymaktadır. Bunda iki büyük fayda söz konusudur:

1.Sakalı kısaltan ve traş eden müşriklere muhalefet etmek. Zira müşriklere hâiz kendi özelliklerinde onlara muhalefet etmek vacib olan bir husustur. Böylece; Mü'minler gönüllerinde kafirlerden uzak oldukları gibi, dış görüntüleriyle de onlardan uzak olduklarını ortaya koymuş oluyorlar. Nitekim dış görüntüde onlara benzemek ve uymak kimi zaman onları sevmek, saygı göstermek ve kendileriyle aralarında bir farkın olmadığını benliğine sokmak diye bir düşünceye bile ulaşabilir. Bu sebepten dolayıdır ki Allah Resûlu (sallAllahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur:

"Kim bir kavme benzerse onlardandır."[13]

---

[12] Muslim tahric etmiştir

[13] Ebu Davud, hadis no: 4031. Şeyh el-Elbani Sahihu Suneni Ebi Davud'ta hadis için: "Hasen-Sahihtir" demiştir.

Şeyhulİslam İbn Teymiyye (rahimehUllah) şöyle demiştir:

"Bu hadisin dış görüntüsünden, kafirlere benzemek anlaşılsa da her halukârda en azından bunun (sakalı kesmenin) haram olduğu anlaşılmaktadır."

Sonra kafirlere benzeme demek, onların üzerinde bulundukları durumu üstün görmelerine, müslümanlara karşı onların büyüklenip böbürlenmelerine onların yardımcı olmalarına kapı aralamaları demektir.

Bu sefer kafirler müslümanların kendilerine tabi olduklarını ve müslümanların mukallid (taklidçi) olduklarını görecekler.

Bu nedenler tarih konusunda deneyimli ilim adamlarınca da ortaya konan bir husus vardı ki; o da:

"Zayıfların her zaman kuvvetli olan kimseleri taklid ettikleri gerçeğidir."[14]

[14] Batıda bu şöyle dillendirilir: "Güçlü olan ahlak kurallarını koyar." Yani iyiyi kötüyü kuvvetli olan belirler. En çok güç sahibi olan Allah (subhanehu ve teala)'dır ve iyiyi ve kötüyü O Resûlleri vasıtasıyla belirler. Kendini kuvvetli görenler değil!!! (hazırlayan)

2.Sakalların bırakılması Allah (subhanehu ve teala)'nın yarattığı fıtrata uygun bir durum arz eder, bu fıtratın güzelliğini ortaya koyarken ona ters davranışların da çirkinliğini gösterir. Ancak şeytanların fıtratı değiştirmek için tuzaklar kurup da kandırdığı kimseler bunun dışındadır.

Böylece de anlaşılıyor ki sakal bırakmaktaki illet sadece müşriklere muhalefet etmek değil, bunun yanında bir de fıtrata uygun olduğu yatmaktadır. Sakal bırakmanın faydalarından birisi de: Peygamber olan Allah'ın salih kullarının ve onlara uyanların izine muvafakât edilmesidir. Tıpkı Allah (subhanehu ve teala)'nın zikrettiği Harun (aleyhisselam) hakkında, onun Musa (aleyhisselam)'a dediği şu kavli gibi:

"Dedi ki: Ey anamın oğlu! Sakalımı ve başımı (saçımı) **tutma!"**[15]

[15] Taha Suresi, 94. ayet

SAKAL BİR EL KABZASINI (TUTAMINI) GEÇİYORSA KISALTILMASI CAİZ MİDİR?

Yine Şeyh Muhammed bin Salih el-Useymin (rahimehUllah) şöyle demiştir:

Kimi ilim ehli bir el kabzasını taşan sakalların alınması noktasında: "Bir el kabzasını taşıyorsa alınması caizdir." demişlerdir ve buna gerekçe olarak da Buhari de İbn Ömer (radıyAllahu anh)'tan rivayet edilen; "kendisi hac ya da umre yaptığında sakallarını avuçlar ve bir el kabzasını aşanları da kısaltırdı." hadisini göstermişlerdir.

Ancak evla olan önceki hadislerin genelinden de anlaşılacağı manayı almaktır. Çünkü Allah'ın Resûlu (sallAllahu aleyhi ve sellem) hiç bir şeyi istisna getirmiş değildi. Onun sakalının kılları çok ve gürdü."[16]

[16] İslam'da Helallar ve Haramlar, Şeyh Muhammed bin Salih el-Useymin

SAKALI KESMENİN VE KISALTMANIN HÜKMÜ

Allâme İmâm AbdulAzîz bin abdUllah bin Bâz rahimehUllah)'a sakalı kesmenin ve kısaltmanın hükmü sorulmuştur. Verdikleri cevap şudur:

"Hamd olsun bir ve tek olarak Allah'a, salât ve selâm olsun, Allah'ın kulu ve resûlu nebîmiz Muhammed'e, âilesine ve ashâbına. Bundan sonra;

Bana, sakalın kesilmesinin ve kısaltılmasının hükmü hususunda bir soru ulaştı. Şunlar da sorulmaktadır:

Sakalı kesmenin helâlliğine i'tikâd ederek kesen kişi kâfir midir?

İbni 'Umer (radıyAllâhu anhumâ) hadîsi, sakal bırakmanın vâcibliğini ve kesmenin harâmlığını mı gerektirir, yoksa sadece sakal bırakmanın mustehab olmasını mı gerektirir?

Cevap: İbni 'Umer (radıyAllâhu anhumâ) hadîsinde, Nebî (sallAllâhu aleyhi ve sellem)'in şöyle buyurduğu sabit olmuştur:

"Bıyıkları kısaltın ve sakalları salıverin. Müşriklere muhâlefet edin." Bu hadîsin sahîhliği üzerine ittifak edilmiştir.

Buhârî, Sahîh'inde şu lafızla rivâyet etmiştir:

"Bıyıkları kısaltın ve sakalı çoğaltın. Müşriklere muhâlefet edin."

Sahîh-i Muslim'de Ebû Hurayre (radıyAllâhu anh)'tan; o da Nebî (sallAllâhu aleyhi ve sellem)'den şöyle buyurduğunu rivâyet etmiştir:

"Bıyıkları kesin ve sakalı salıverin. Mecûsîlere muhâlefet edin."

Zikredilen hadislerdeki lafızlar, sakala dokunmadan olduğu hâl üzere bırakmanın ve onu salıvermenin vacibliğini, kesmenin ve kısaltmanın ise harâmlığını gerektirir. Çünkü aksine delâlet eden bir şey vârid olmadığı sürece, emirlerde asıl olan vâciblik, nehiylerde asıl olan ise harâmlıktır. İlim ehli yanında kabûl gören budur. Allah (subhânehû ve te‘âlâ) şöyle buyurmuştur:

"Resûl size neyi verdiyse onu alın ve neyi yasakladıysa ondan uzak durun. Allah'tan korunup sakının. Muhakkak ki Allah'ın azâbı çok şiddetlidir."[17] ve yine şöyle buyurmaktadır:

"O'nun (Resûl sallallâhu aleyhi ve sellem'in) **emrine muhalefet edenler, kendilerine bir fitne isâbet etmesinden veya elem verici bir azâba uğramaktan sakınsınlar."**[18]

İmâm Ahmed dedi ki:

"Buradaki fitne, şirktir. Belki de o kimse, Nebî (sallAllâhu aleyhi ve sellem)'in sözlerinden bazısını reddettiğinde, kalbine sapkınlıktan bir şey düşer de, helâk olur."

Bu ve benzeri hadîslerdeki emre delâlet eden lafızların, mustehablık ifade etmek için geldiği ne Kitab'ta ve ne de Sünnet'te vârid olmamıştır.

Şüphe yok ki tıraş etmek, günah olması açısından daha şiddetlidir. Çünkü bu, sakalı tümüyle kazıyıp yok etmek, münker olan bir işte aşırıya gitmek ve kadınlara benzemektir. Kısaltılmasına ve azaltılmasına gelince;

[17] Haşr Suresi, 7. ayet
[18] Nur Suresi, 63. ayet

şüphesiz ki bu da bir münkerdir ve sahîh hadislere muhâliftir. Ancak sakalı tümüyle kazımaktan daha aşağı derecededir.

Bunu yapan kişinin hükmüne gelince; ister hatalı bir anlayışa dayanarak helâl olduğuna i'tikâd etsin, isterse bazı ulemâyı taklîd ederek bunu yapmış olsun, o isyankâr bir kimsedir, ancak kâfir değildir.

Bu münkerden sakındırmak ve bu hususta nasihat etmek de vâcibtir. Çünkü sakalın hükmü hususunda ilim ehli arasındaki hilaf, "Sakalı salıvermek mi vâcibtir yoksa -bir kabzaya kadar- kısaltmak câiz midir?" mes'elesindedir.

Sakalın tıraş edilmesine gelince; buna cevâz veren ilim ehlinden hiç kimseyi bilmiyorum. Ancak bu, cahilliği veya bir âlimi taklîd etmesi sebebiyle, sakalı kesmenin câiz olduğunu zanneden kimsenin küfrünü gerektirmez. Delîllerinin açıkça ortada olması sebebiyle, dinde harâmlığı zorunlu olarak bilinen şeyler ise, bunun hilâfınadır.

Eğer bunları mübah gören kişi, Müslümanların arasında yaşıyor ise, şüphesiz ki bu büyük küfürdür. Eğer bu kişi, kâfirlerin arasında yaşayan veya ilim ehlinden uzak bir bölgede bulunan bir kimse ise, bu ve bunun gibi kimselere

delîller açıklanır, eğer mübah görme hususunda ısrar ederse, kâfir olur.

Bunun örneklerinden bazıları: Zinâ, içki, domuz eti ve bunlara benzeyen şeylerdir. Bu ve benzerleri, haramlığı dinde zorunlu olarak bilinen işlerdir. Delîlleri Kitâb ve Sünnet'te açık ve vâzıhtır. Bu hususlarda cehâlet iddiası dikkate alınmaz. Bu gibi şeyleri mübah sayanlar, yukarıda da geçtiği gibi, bu hususta câhil addedilmezler.

Allah'tan, bizi ve sizleri faydalı ilim ve sâlih amele muvaffak kılmasını isterim. Bizlere dîninde fıkıh versin, onun üzerine sebât nasîb etsin ve bizleri, saptırıcı fitnelerden korusun. Şüphesiz ki O, Semî' ve Karîb'dir.

Ve's-selâmu aleykum ve rahmetullâhi ve berakâtuhu.[19]

[19] Mecmûu' Fetâvâ ve Makâlât Mutenevvia' (10/80)

SAKALIN KISALTILABİLECEĞİNİ İLERİ SÜRENLERİN DELİL OLARAK ALDIKLARI TİRMİZİ'DE GEÇEN HADİS HAKKINDA

Şeyh AbdulAziz bin AbdUllah bin Bâz (rahimehUllah) sakalın bir kabzadan sonrasını kesme hakkında şöyle demiştir:

"Bu bir kabzadan (tutamdan) fazlasının kesilmesi hususunda biraz durulabilir. Doğru olan, sakalın tam bırakılması olup bir kabzadan fazla da olsa -ister hac, ister umre, isterse başka zamanda olsun- ondan almanın (kırkmanın) haram oluşudur. Çünkü, Allah Resûlu (sallAllahu aleyhi ve sellem)'den rivayet edilen sahih hadisî şerifler buna delâlet etmektedir."

Sakalın kısaltılabileceğini ileri sürenlerin Tirmizi'de geçen delil olarak aldıkları: "O sakalını eninden boyundan alırdı" hadisi hakkında yine şöyle demiştir:

"Bu hadisin Allah Resûlu (sallAllahu aleyhi ve sellem)'e ait olduğu doğru değildir. Bilakis batıldır. Zira İbni Ömer, Ebû Hüreyre ve başkalarından mervi Allah Resûlu

(sallAllahu aleyhi ve sellem) sahih hadîslerine muhaliftir. Çünkü bu hadîsin isnadında Ömer bin Harun el-Belhî vardır. Bunun hadisi ise metruktur ve yalancılık ile ittihâm olunmuştur, rivayet ettiği hadise itimad ile amel caiz değildir."[20]

Üstelik, sahîh hadislere de muhalefetinin yanı sıra bu hadîsi rivâyet etmede, hadîs râvîleri arasında tek kalmıştır. Böylece, bu hadîsin bâtıl olduğu bilinmiş oldu. Sahîh sünnete muhalefette, bu hadîse i'tibâr edip, onunla hüccet getirmek ise câiz değildir. Allahu'l-Muste'ân.[21]

[20] Bknz. "Sakal Bırakmanın Vücûbu, Kesme ve Kısaltmanın Haramlığı", telif: Muhammed Zekeriyya el-Kandehlevî, takriz ve ta'lik: Şeyh AbdulAziz bin AbdUllah bin Bâz

[21] Mecmûu' Fetâvâ ve Makâlât Mutenevvia' (10/80)

Sakalların bırakılması Allah (subhanehu ve teâlâ)'nın yarattığı fıtrata uygun bir durum arz eder, bu fıtratın güzelliğini ortaya koyarken ona ters davranışların da çirkinliğini gösterir. Ancak şeytanların fıtratı değiştirmek için tuzaklar kurup da kandırdığı kimseler bunun dışındadır.